

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ШЛЯХИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ФАРМАКОЛОГІЇ В РОБОТІ З АНГЛОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ

Єрмоленко Т.І., Паутіна О.І.

Харківський національний медичний університет

Вступ. Кількість студентів, що навчається в ХНМУ англійською мовою щорічно збільшується. Тому для викладачів стає актуальним питання щодо шляхів підвищення власної професійної кваліфікації та рівня володіння англійською мовою.

Основна частина. Завдання самовдосконалення професійної діяльності викладачів вирішується через систему методичної роботи. Навчання студентів англійською мовою стимулює викладачів удосконалювати не лише свою професійну майстерність, але й володіння іноземною мовою. Для цього викладачами постійно проводиться робота з розробок методичних вказівок, презентацій для методичного забезпечення лекційних занять, оновлення бази тестових завдань для студентів та переклад їх на англійську мову. Науково-дослідне самовдосконалення для викладачів кафедри фармакології становить основу удосконалення викладача-вченого, який ефективно здійснює свої власні наукові дослідження, аналізує власний та чужий досвід, знаходить нові форми і методи навчання ан-

гломовних студентів. Також значну роль відіграє особистісне самовдосконалення викладача при роботі з іноземними студентами, так як необхідно враховувати різність культур та соціальних аспектів, це здійснюється шляхом об'єктивного самооцінювання та самоконтролю у процесі педагогічного спілкування.

Висновки. Постійне самовдосконалення в роботі з англійськими студентами та особистий розвиток, веде до професійного зростання, вдосконалення моральних, комунікативних якостей, формування емоційної стійкості та адекватної професійної самооцінки викладача.

Література.

1. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення занять у вищих медичних навчальних закладах / В.Є.Мілерян.- К., 2007.-120с.

2. Педагогика и психология высшей школы: учеб. пособие / отв. ред. М.В. Буланова-Топоркова. – Р. н/Д.: Феникс, 2002. – 544 с.

ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ ТА ФІЛОСОФІЯ В МЕДИЦИНІ

Жадько В.А., Бідзіля П.О., Дідик С.С.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Нині науковці в будь-якій сфері пізнання будуть отримувати науковий ступінь доктора філософії. Отже, варто розглянути проблему місця філософії в медичній науці та практиці, починаючи з навчання в медичних вишах.

Основна частина. Філософія з самого початку свого зародження закликала людину до пізнання самої себе як мікро-космічної істоти, рівної макрокосму. Справді, людське тіло містить в собі фактично всі, крім штучно створених в лабораторних умовах, хімічні елементи. А головний мозок містить в собі десятки мільярдів нейронів як вмістилище інформації про еволюцію Всесвіту. Філософія якраз і орієнтується на розвиток в людині потенційно наявної в ній здатності до розвитку мислення, засобами якого можна пізнати як еволюцію Всесвіту, так і мікро-всесвіт людського організму. Саме через цю єдність людини і природи філософія і медицина як наукові дисципліни тісно взаємодіють між собою в тих країнах, де є таке розуміння на рівні держави. Вкрай важливо, щоб таке розуміння було властиве й керівництву медичних вищих навчальних закладів України. Воно наявне в нашому університеті, в якому курс філософії, по-перше, не став факультативним; по-друге, включає в себе тематику соціально-філософської функції медицини; по-третє, значну частину підготовки аспірантів з проблем формування в них філософської світоглядно-методологічної свідомості приділено філософській антропології, оскільки свідомість є внутрішнім змістом не лише матерії природного буття, але й людського тіла; по-четверте, до програм щорічних науково-методичних конференцій студентів і молодих вчених в останні роки включається секція, яка розглядає гуманітарні проблеми в медико-фармацевтичній науці та практиці.

П. Сорокін вважав соціальну медицину вченням про щастя. Як категорія морально-етичної філософії щастя

– це стан задоволення людиною своїм життям не лише в суто суспільному, але й психо-фізіологічному медико-фармацевтичному вимірах. Розглянемо дві життєві максими, які складають єдність протилежностей. Йдеться про те, що як «в здоровому тілі здоровий дух», так і «здоровий дух в здоровому тілі». Здоровий дух – це стан, коли людина яка від самої природи наділена допитливо-пізнавальним потенціалом, у своєму житті актуалізує його тим, що сполучає, поєднує з душевно спорідненими об'єктами пізнання, йде шляхом, як стверджував Г. Сковорода, «духовно спорідненої праці», відчуваючи при цьому радісну «сердечну веселість», святкуючи, образно кажучи, весілля як одруження з самою собою як щасливою істотою. В релігійно-філософському значенні це стан блаженства від чистоти сердечної.

Здорове тіло – це стан рівноваги тих матеріальних структурних складових, які формують живий організм людини. Щастя в його медико-фармакологічному значенні якраз і полягає в тому, що зберігається еволюційно усталена кількість мікроелементів, які властиві кожній клітині, забезпечуючи його усталеність, що для філософії визначена як якість, як здоров'я. Хворіючи, організм втрачає цю рівновагу, що позначається не лише на фізичному стані, людини, але й на душевному, соціально-психологічному. Тому лікування має відбуватись в єдності психо-фізіологічних і соціо-психологічних, світоглядно-філософських засобів. Прописуючи ті чи інші ліки, лікар-медик має виходити з того, що будь-який мікро-елемент пігулки відновлює не лише біохімічну рівновагу організму, але й соціально-духовну, оскільки підштовхує людину до продовження «спорідненої» діяльності. Усвідомлюючи при цьому те, яким чином певні хімічні елементи впливають на пізнавальну діяльність, в основі якої активна мислен-

нева практика. Адже відомо, що, для прикладу, хвороба щитовидної залози не лише наслідок нестачі йоду, але й одна з причин загальмованості розумових здібностей, уповільненості пізнавальної активності.

Висновок. Конференція, маючи навчально-методичне спрямування, повинна спрямовувати зусилля вчених на

розробку ними методики навчання, яка враховує не лише логіку об'єктів навчальних дисциплін, але й вплив на успішність студентів особливостей їх організму. В основі такої методики має бути філософське положення про те, що загальне завжди особливим чином проявляється в окремому.

ЗАСОБИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ»

Загричук О.М., Привроцька І.Б., Федонюк Л.Я.

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

Складність, багатоаспектність та узагальнювальний характер навчальної дисципліни «Медична біологія», пропонує студентам першого курсу навчання в ТДМУ, спонукає викладачів кафедри медичної біології застосувати різноманітні інтерактивні технології та педагогічні прийоми підготовки майбутнього лікаря [2; 1]. Їх раціональне застосування оптимізує процеси інтеграції, дає можливість поглибити та узагальнити знання студентів-медиків, які вони отримують при вивченні різних розділів навчальної дисципліни.

Зокрема, на кафедрі впроваджено метод «Незакінчені речення», який допомагає оперативно залучити студентів до діяльності, взаємодії, актуалізації опорних знань з тем навчальної дисципліни чи мотивації навчальної діяльності. Студенти вчать вільно висловлюватись, вдосконалювати вміння говорити чітко, лаконічно та аргументовано, що важливо в їх подальшій професійній діяльності.

Інший інтерактивний метод «Робота в малих групах» надає всім учасникам можливість продемонструвати результати дослідницької діяльності, попрактикувати навички співробітництва, міжособистісного спілкування, зокрема, оволодіти прийомами активного слухання, вироблення загального рішення, майстерно розв'язувати ситуаційні задачі тощо. Метод успішно апробований при зіставному аналізі генетичних чи молекулярних хвороб.

Метод дискусії допомагає виявити логіку міркувань, особистісне ставлення студентів до аналізованих аспектів, визначити варіативність позицій та аргументів щодо обговорюваної проблеми. При обговоренні навчальної проблеми, доречним також видається метод «Обери рішення». Заняття розпочинається з оголошення питання або дискусійного твердження, яке передбачає такі відповіді: «так, повністю погоджуюся», «ні, зовсім не погоджуюся», «частково погоджуюся», «частково не погоджуюся» і т. ін. Представники різних позицій виступають по черзі, при цьому кожен студент вільно змінює свою позицію під впливом переконливих аргументів опонента. Врешті учасники дискусії обмінюються думками, наво-

дять аргументи на підтримку своїх суджень, уточнюють і корегують їх.

На початку вирішення проблемного завдання або коли цей процес зайшов у глухий кут, застосовуємо «Мозковий штурм». Для прикладу, при вивченні теми «Взаємодія алельних генів» класифікація типів успадкування викликає у студентів труднощі. На першому етапі реалізації окресленого методу, який передбачає обговорення, висловлення думки, оцінку навчального матеріалу в цілому, ставиться за мету домогтися максимальної варіативності відповідей на поставлені запитання. Другий етап реалізації методу – це порівняння висловлених суджень та вибір раціональних. Він дозволяє студентам дати відповідь на ключові запитання теми.

При аналізі великого за обсягом текстового матеріалу ефективний метод «Ажурна пилка». Він заохочує студентів допомагаючи один одному охопити весь матеріал. Дієвість даного методу на підсумкових заняттях, де відбувається комплексний аналіз тем того чи іншого розділу дисципліни, коли домашні та експертні групи виконують різнорівневі завдання, а потім діляться одні з одними результатами мінідосліджень. Врешті у кожного студента формуються цілісні, науково обґрунтовані знання з окремих тем та цілих розділів.

Отже, в процесі викладання дисципліни «Медична біологія» зазначені інтерактивні методики дозволяють не лише інтегрувати та поглибити знання першокурсників, але і забезпечують належний рівень засвоєння ними змістових елементів: знань, умінь, професійних орієнтацій, досвіду навчально-дослідницької діяльності тощо.

Література.

1. Підготовка майбутнього вчителя до застосування інтерактивних технологій у професійній діяльності / За ред. Ю.М. Коб'юк. – К., 2016. – 32 с.
2. Устименко Ю. С. Інтерактивні технології як засоби підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів до професійної взаємодії / Ю. С. Устименко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2015. – Вип. 45 (98). – С. 505–512.

<i>Грузева Т.С., Галенко Л.І., Замкевич В.Б.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАСАД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	175
<i>Губарь А.О., Бачурін Г.В., Довбиш М.А., Довбиш І.М.</i> ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	176
<i>Дацук А.М., Пустова Н.О., Добржанська Є.І.</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДІВ CASE-STUDY ТА «МОЗКОВОГО ШТУРМУ» В ВИЩУ МЕДИЧНУ ОСВІТУ	177
<i>Денефіль О.В., Пелих В.Є., Чарнош С.М., Усинський Р.С., Лоза Є.О.</i> АНАЛІЗ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ЗДАЧІ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ТЕСТОВОГО ІСПИТУ «КРОК-1» НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ	179
<i>Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Єсіпова С.І., Дмитришин О.А.</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ПЕДІАТРІЇ У СТОМАТОЛОГІВ.....	179
<i>Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Єсіпова С.І., Дмитришин О.А.</i> ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТА ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ У РОБОТІ НАУКОВОГО ГУРТКА.....	180
<i>Доценко М.Я., Шехунова І.О., Боев С.С., Герасименко Л.В., Молодан О.В., Малиновська О.Я.</i> АЛЬТЕРНАТИВНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ – КЕЙС МЕТОД.....	181
<i>Дралова О.А., Усачова О.В., Пахольчук Т.М., Конакова О.В., Сіліна Є.А.</i> «ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ» – ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ У МЕДИЧНИХ ВУЗАХ.....	181
<i>Дуденко В.Г., Вдовіченко В.Ю.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	182
<i>Єрмоленко Т.І.</i> ЛЕКЦІЯ – СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	183
<i>Єрмоленко Т.І., Паутіна О.І.</i> ШЛЯХИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ФАРМАКОЛОГІЇ В РОБОТІ З АНГЛОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ.....	184
<i>Жадько В.А., Бідзіля П.О., Дідик С.С.</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ ТА ФІЛОСОФІЯ В МЕДИЦИНІ	184
<i>Загричук О.М., Привроцька І.Б., Федонюк Л.Я.</i> ЗАСОБИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ»	185
<i>Запара П. С., Масловський О. С., Куліш С. А., Філатов І. В.</i> СУЧАСНІ АДІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ КАФЕДРИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХНМУ.....	186
<i>Заяць Л.М., Кремінська І.Б., Савчук Р.М.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ (ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ) В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ «КРОК 1. ЗАГАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ПІДГОТОВКА».....	186
<i>Іншакова Г.В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ З ОСНОВ БІОСТАТИСТИКИ.....	187
<i>Климнюк С. І., Ткачук Н. І., Борак В. П., Кравець Н. Я., Романюк Л. Б., Олійник Н. М., Творко М. С., Покришко О. В., Малярчук Г. Р., Медвідь І. І., Галабіцька І. М., Михайлишин Г.І., Винничук М.О.</i> ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАВДЯКИ ЗАЛУЧЕННЮ СТУДЕНТІВ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ	188
<i>Кліщ І. М., Потіха Н. Я., Сатурська Г. С., Ковалик О. С., Василик Н.Я., Бісовська Т.О.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОЇ ПАРАДИГМИ	188
<i>Козак Х. І., Старик М. О.</i> ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ВАРІАНТІВ ОТРИМАННЯ ОСВІТИ	190